

ایران در انتظار درمان!

نگاه هم میهن

ایران جدید

درباره انتخابات دیروز
که دو گروه سرنوشت آن را رقم زدند
آنهايي که آمدند و آنهايي که نیامدند

مهرداد خدییر
معاون سردبیر

این سطور در ساعات پایانی جمعه ۱۵ تیر نوشته می شود در حالی که انتخابات تا ساعت ۲۴ تمدید شده و به خاطر گرمای هوا عده ای غروب به بعد تصمیم می گیرند رأی بدهند یا نه. از سوی دیگر متن حاضر را در روز شنبه می خوانید. زمانی که قاعدتاً قبل از ظهر نتیجه و نام نهمین رئیس جمهوری ایران مشخص شده است؛ نامی که بر عدد مشارکت سایه می اندازد و به بحثی فرساینده خاتمه می دهد.

در هر یک از دو حالت اما ما شاهد «ایران جدید» می خواهیم بود. اگر طالع پزشکیان، مسعود باشد و او را به عنوان نهمین رئیس جمهوری ایران بشناسیم که داستان روشن است و همان آفتابی است که به رفتار ما تابیده است و نیاز به توضیح ندارد که چرا از ایران جدید سخن می گوئیم. شکستن قفس و حصارهای سیاسی و فرهنگی و اجتماعی و گشایش یا کوشش در راه آن آغاز می شود و رئیس جمهور پزشکیان چنان که سوگند یاد کرده و گردن خود را گرو گذاشته نه تنها از هیچ تلاشی فروگذار نخواهد کرد که در صورت بروز مانع به چانه زنی خواهد پرداخت و با پرهیز از تنش برای حل جالش خواهد کوشید.

چنین «ایران جدید» را البته در این دو سه سطر نمی توان توصیف کرد و هم کسانی که به او رأی داده اند و هم آنها که به رقیب او و نیز مردمانی که پای صندوق حاضر نشده اند انکار نمی کنند که ایران جدیدی در راه است.

آنها که به او رأی داده اند با همین انگیزه پای صندوق رفته و برای جلب نظر دیگران کوشیدند و آنها که به نامزد رقیب رأی دادند نیز چون از این تغییرات آگاه بودند چنین کردند. رأی نداده ها هم نه که باور نداشتند تغییری در راه است که به گمان خود می خواستند سلب مشروعیت کنند و انگار رژیم سلطنتی را رأی ندادن مردم در انتخابات ۲۵ سال آخر مجلس شورای ملی فریبناشید و نه با تظاهرات و اعتصابات. هر نتیجه ای که حاصل شود نقش کسانی که مشارکت نکردند نادیده انگاشتنی نیست و این سخن نه در مقام قضاوت که در بیان یک واقعیت است و نیروهای سیاسی را وامی دارد آرایش جدید را به رسمیت بشناسند و در عین حال تبعات تصمیمات سلبی و اجباری خود را بپذیرند چرا که در اتفاقات آینده از این روز همواره یاد خواهد شد.

کتمان نمی کنیم که امیدواریم از ایران جدید با مسعود پزشکیان بنویسیم و روزها و هفته های پیش رو با فرض انتخاب او طبعاً به همین سپری خواهد شد.

اما اگر نام نهمین رئیس جمهوری ایران سعید جلیلی باشد نیز باز تعبیر «ایران جدید» صدق می کند چون جنس اصول گرایي او نه تنها با اصول گرایی کلاسیک از نوع جامعه روحانیت مبارز و مؤتلفه متفاوت است که با نواصول گرایی القیاس نیز و به همین خاطر تعبیر بنیادگرایی را بر آن بار می کنند و صفت «جدید» به خاطر اتخاذ رویکردهای تازه در عرصه های گونه گون سیاسی و فرهنگی و اجتماعی است. اگر بر موم رئیس این خرده وارد بود که میدان را به بی تجربه ها و برخی رادیکال ها سپرده حالا کارها به دست کسانی می افتد که سال هاست با هم ارتباط تشکیلاتی و ارگانیکی دارند و به جهان از منظر دیگری می نگرند و با شخص رئیس جمهور فقید و رویکردهای او هم زاویه داشتند.

آری، از امروز - شنبه ۱۶ تیر ۱۴۰۳ - شاهد ایرانی جدید خواهیم بود. اگر نماد آن مسعود پزشکیان باشد طالع مسعود آن را به فال نیک می گیریم و نقدها در قیاس عملکردها با وعده ها و امیدها خواهد بود و اگر نماد آن سعید جلیلی باشد قصه، دیگر می شود و تصدیق می کنید که در این ساعات شتاب و التهاب نمی توان درباره آن نوشت و به درنگی بیشتر نیاز دارد.

در این ایران جدید اما همه نقش دارند. چه آنها که شرکت کردند و رأی دادند و چه آنان که بر طبل تحریم کوفتند. از مشارکت کنندگان هم چه آنان که نام مسعود پزشکیان را نوشتند و چه نام رقیب را و هیچ کس نمی تواند شانه خالی کند.

بر سر هر چه اختلاف باشد در این باره که ۱۶ تیر ۱۴۰۳ روزی دیگر خواهد بود اتفاق نظر وجود دارد. بیش از این چه می توان نوشت وقتی که شما در این لحظه از روز شنبه از ما در دقایق شامگاه آدینه بیشتر می دانید؟

اظهارات ستاد انتخابات که از طریق صداوسیما اعلام می شود، نباید مورد توجه قرار گیرد. «وزیر کشور پس از دعوت مردم به مشارکت در انتخابات، با اشاره به حمله برخی عناصر به رای دهندگان در حوزه های خارج از کشور، تاکید کرد: «کسانی که خود را ایرانی می دانند به هموطنان که رای می دهند بی احترامی کردند که از طریق وزارت امور خارجه پیگیری شد و برخی دستگیر شدند و کشورها هم در این زمینه همکاری کردند.»

لازم به ذکر است که وزارت کشور مهلت قانونی اخذ رای در پایگاه های رای گیری را تا ساعت ۲۴ تمدید کرد.

قطع صحبت های طحان نظیف از تلویزیون

اعضای شورای نگهبان قانون اساسی مانند تمام انتخابات های دیگر، این بار نیز رای خود را در صندوق مستقر در این نهاد انداختند. نکته جالب توجه در این نوبت از انتخابات، قطع صحبت های هادی طحان نظیف در تلویزیون بود. خبر آنلاین حوالی ساعت ۱۹:۳۰ نوشت: «دقایقی پیش هادی طحان نظیف، سخنگوی شورای نگهبان، در گفت و گو با خبرنگار صداوسیما که از شبکه خبر به صورت زنده پخش می شد، در خصوص روند برگزاری دور دوم انتخابات ریاست جمهوری، توضیحاتی را ارائه داد.»

پس از پایان این بخش از سخنان طحان نظیف، وقتی یک خبرنگار دیگر از سخنگوی شورای نگهبان در خصوص تخلفات احتمالی در روند انتخابات پرسید، صداوسیما ناگهان این ارتباط زنده را قطع کرد و تصاویری از صف رای دهندگان در اصفهان را بر روی آنتن برد. با این حال مجری برنامه نیز توضیحی درباره چرایی قطع ناگهانی پخش زنده ارائه نکرد.

جماران و ارشاد

چهره های سیاسی شاخص اصلاح طلب و برخی اصولگرایان معمولاً در این دو پایگاه رای خود را به صندوق می اندازند. سعید محمد خاتمی در روز رای گیری مر حله دوم انتخابات ۱۴۰۳ گفت و گو با جماران گفت: «امیدوارم همه ملت ایران، با هر گرایشی، با هر رویکردی در این انتخابات سرنوشت ساز شرکت کنند. امیدوارم جوری نباشد که بعداً افسوس بخوریم از اینکه فرصت را از دست دادیم؛ همه بیایند و با شوق و به امید بهبود و به امید سربلندی ایران. انشاء الله که موفق باشند.» سعید حسن خمینی و اعضای بیت امام (ره)، محمد جواد آذری جهرمی، مصطفی کوکبیا، مجید انصاری، محمد جواد حق شناس، محمدرضا عارف، محمود واعظی، علی یونسسی، سعید لیلان، محمدباقر نوبخت، الیاس حضرتی و محسن مهرعلیزاده از جمله چهره هایی بودند که برای شرکت در انتخابات به جماران رفتند.

علی اکبر ناطق نوری، غلامحسین کرباسچی، احمد زبیدی، اسحاق جهانگیری، عباس آخوندی، محمود صادقی، احمد مازنی، سعید محمد حسینی (معاون سابق دولت سیزدهم و وزیر ارشاد احمدی نژاد) و حسین دهقان نیز حسینیه ارشاد را برای شرکت در انتخابات، برگزیدند.

حسن روحانی با حضور در یکی از مدارس منطقه یک برای شرکت در دور دوم انتخابات چهاردهم ریاست جمهوری، رأی خود را به صندوق انداخت. شیخ مهدی کروبی نیز با انداختن رأی خود به یکی از صندوق های سیار، در انتخابات شرکت کرد. کروبی گفت: «آنگونه که مطلع شدم میزان رای در مرحله دوم خیلی بهتر از مرحله اول بوده است که لازم هست از مردم تشکر کنم. متاسفانه کشور توسط گروهی اقلیت به گرگان گرفته شده است و همه باید تلاش کنیم ایران را نجات دهند.»

رسانه ها خبر دادند که محمود احمدی نژاد روز جمعه به ترکیه سفر کرد و تا زمان تنظیم این گزارش، خبری از شرکت این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در انتخابات منتشر نشده است.

محسن رضایی، معاون پیشین اقتصادی دولت سیزدهم نیز رای خود را در مسجد لژزاده به صندوق انداخت.

توصیه چهره های سیاسی

چهره های سیاسی پس از شرکت در انتخابات و در جمع خبرنگاران یا در فضای مجازی توصیه هایی خطاب به مردم داشتند. محمد جواد ظریف، وزیر پیشین امور خارجه در توئیتر نوشت: «ایرانیان هوشمند. تمام تلاش قفس سازان نگاه داشتن ما مردم در خانه است. از تکرار هتدفا را پیام های فریبکارانه تا دروغ های شادار، چرا از رای ما مردم می ترسند؟ چرا نفع شان در عدم مشارکت ماست. چون حاکمان بد را مردمان خوبی انتخاب می کنند که رای نمی دهند. نظر سنجی ها و پیش بینی ها هم نمی توانند جای رای ما را بگیرند. فقط حضور هر چه بیشتر و سریع تر پای صندوق می تواند تغییر را رقم بزند.»

محمدرضا عارف، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در حاشیه حضور در جماران گفت: «پرداختی های دولت به برخی افراد شب انتخابات صورت گرفت و این بی اخلاقی بزرگی است اما این مسائل شاید در کوتاه مدت به افراد کمک کند اما در بلندمدت تأثیری ندارد و مردم آگاه هستند. رأی دادن یک وظیفه است و به نظر من بهتر است که آدم هر چه زودتر وظیفه ها را انجام بدهد. در کنار این وظیفه شخصی، احساس می کنم اگر مسئولین زودتر رأی بدهند، جوانان انگیزه بیشتری برای مشارکت و حضور پیدا می کنند.»

غلامحسین کرباسچی، مدیر مسئول روزنامه هم میهن پس از شرکت در انتخابات، در جمع خبرنگاران گفت: «مردم خوب است پای صندوق های رای حضور پیدا کنند. اکنون نیز حضور جمعیت به خاطر این است که مردم احساس می کنند اگر بتوانند یک قدم برای بهبود وضعیت کشور بردارند، مفید است. توصیه بنده به رئیس جمهور آتی این است که ان شاء الله همان طوری که وعده ندادند به مردم، راست بگویند و دروغ نگویند. امیدوارم صداقت و پاکی و راستگویی در کشور ارزش بیشتری پیدا کند. به نظر بنده یکی از گرفتاری های اساسی کشور فاصله گرفتن از راستگویی است. مهمترین مؤلفه برای من به منظور شناسایی کاندیدای اصلح صداقت بود.»

پیروزی چپ گرایان در انتخابات بریتانیا

رقم زده می شود. البته این انتخابات زودهنگام هم نتوانست از شکست سنگین این حزب جلوگیری کند. زیرا رای دهندگان به شدت از عملکرد حزب محافظه کار ناراضی بودند. در نظرسنجی «یوگاو» تنها ۵ درصد از رای دهندگان به حزب کارگر، گفته بودند که از سیاست های حزب کارگر حمایت می کنند. این در حالیست که تنها ۴۸ درصد از این افراد تنها هدف خود را بیرون انداختن محافظه کاران از قدرت و ۱۳ درصد هدف خود را «نیاز به تغییر در کشور» عنوان کرده بودند. بررسی حواشی و علل پیروزی قاطع حزب کارگر در بریتانیا نیز خالی از لطف نیست. تحلیلگران می گویند، حزب محافظه کار که از سال ۲۰۱۰ قدرت را در اختیار داشته است در

سال های اخیر با رسوایی های متوالی و رهبری ضعیف درون حزب مواجه شده است. بعد از شکست رهبر سابق حزب محافظه کار، دیوید کمرون در همه پرسی «برگزیت» در سال ۲۰۱۶ رهبری این حزب چندبار دست به دست شد. توضیح آنکه کمرون با وجود اینکه از مخالفان برگزیت بود و علیه خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا تبلیغ می کرد اما به دلیل وعده ای که داده بود همپرسی برگزیت را برگزار کرد. رفتاری که به نوعی سوءمدیریت او تلقی شد. بوریس جانسون، دیگر نخست وزیر محافظه کار این کشور اما به دلیل رسوایی مربوط به قانون شکنی در دوران کرونا مجبور به کناره گیری شد. لیژتراس رهبر بعدی این حزب و نخست وزیر این کشور به دلیل سوءمدیریت، رکورد کوتاه ترین دوره نخست وزیری در این کشور را شکست. ریشی سوناک جانشین او هم نتوانست حیثیت از دست رفته حزب محافظه کار را احیا کند. به جز این موارد اما در انتخابات روز پنجشنبه رویدادهای مهم دیگری رخ داد، از جمله کسب بیش از ۱۰ کرسی توسط حزب جدید التاسیس «رفورم» به رهبری نایجل فاراژ، سیاستمدار راست گرای افراطی ضد مهاجر و ضد اروپای بریتانیا. ظهور مجدد او به معنای رویگردانی رای دهندگان از حزب محافظه کار و ریخته شدن بخشی از آرای آنها به سید رای راست افراطی بود. از دیگر سو حزب ملی اسکاتلند «SNP» بعد از نزدیک به یک دهه سلطه بر کرسی های پارلمان در منطقه اسکاتلند شکست سختی را متحمل شد. در دو سال گذشته رهبری این حزب با رسوایی های بی دریغ فساد مواجه شده، این موضوع باعث شد رای دهندگان اسکاتلندی بسیاری از کرسی های این منطقه را به حزب کارگر واگذار کنند؛ رویدادی که نقش کلیدی در پیروزی بی سابقه حزب کارگر داشته است.

حزب لیبرال دموکرات هم در این انتخابات از ضعف محافظه کاران کمال بهره برداری را کرد و تعداد کرسی های خود را در پارلمان بریتانیا چندبرابر کرد تا جایگزین حزب ملی اسکاتلند به عنوان حزب سوم پارلمان شود. به هر روی با روی کار آمدن استارمر، دیوید لامی، سیاستمدار ۵۱ ساله بریتانیایی هم به عنوان وزیر خارجه دولت جدید بریتانیا معرفی شد. انظوری که در خبرها آمده او از منتقدان سرسخت دونالد ترامپ است.

گروه خبر: روز پنجشنبه ۴ ژوئیه حزب کارگر انگلیس با کسب اکثریت مطلق آراء برنده انتخابات پارلمان این کشور و کی ری استارمر رهبر این حزب هم نخست وزیر جدید انگلستان شد. نماینده حزب کارگر در حالی با کسب اکثریت مطلق آرا توانست نخست وزیر انگلستان شود که حزب متبوع او ۱۴ سال دور از قدرت بود. رسانه های انگلیس می گویند استارمر چهار سال پیش به عنوان رهبر حزب کارگر جایگزین جرمی کوربین، سیاستمدار چپ گرای این کشور شد. تلاش های او برای کشاندن حزب کارگر به ریل میانروی باعث شد که قابلیت این حزب برای کسب رای در انتخابات افزایش یابد.

پیش از استارمر، ریشی سوناک محافظه کار بود که از اکتبر ۲۰۲۲ تا ۵ ژوئیه ۲۰۲۴ در صندلی نخست وزیر انگلیس تکیه زده بود. او پیش تر مطرح کرده بود که پیش از انتخابات اعزام عده ای از پناهجویان به رواندا را کلید خواهد زد؛ طرحی که به زعم او مانع از این خواهد شد که مردم با قایق های کوچک برای رسیدن به بریتانیا از کانال منش بگذرند. این طرح اما مهم ترین مرز میان دو حزب اصلی انگلستان یعنی حزب کارگر و حزب محافظه کار بود. کما اینکه حزب کارگر هم قول داده بود که در صورت رسیدن به قدرت این طرح را لغو خواهد کرد. سوناک البته کرسی پارلمانی خود از ریچموند در شمال انگلیس را حفظ کرده است با این حال او روز جمعه ضمن پذیرش مسئولیت کامل شکست حزبی شش ساله خود گفت: «رای دهندگان حکمی واقعی در این شب سخت صادر کردند و ما باید بسیاری چیزها را یاد بگیریم و به آنها فکر کنیم.» او روز گذشته همچنین تأیید کرد که پس از پذیرش شکست حزبی در انتخابات پارلمانی از سمت نخست وزیر انگلیس کناره گیری می کند. سوناک روز جمعه پس از تقدیم استعفاي خود به چارلز سوم در آخرین دیدار خود با این پادشاه، رسماً مقام نخست وزیری را ترک کرد. نخست وزیر جدید انگلیس پس از استعفاي سوناک، به کاخ باکینگهام رفت تا موافقت پادشاه را برای تشکیل دولت دریافت کند. او پس از اجرای تشریفات به محل اقامت خود در ساختمان شماره ۱۰ خیابان داونینگ رفت و سخنرانی کرد. استارمر در اولین سخنرانی رسمی خود وعده داد که «دولت خدمتگزار» او در «راستای تجدید کشور» تمام سعی خود را انجام خواهد داد. او همچنین تأکید کرد که زیرساخت های فرصت کشور را «آجر به آجر» بازسازی خواهد کرد.

افول محبوبیت حزب محافظه کار

به هر روی این انتخابات زودتر از موعد برگزار شد. تحلیلگران سیاسی علت این انتخابات زودهنگام را محبوبیت رو به افول حزب محافظه کار بریتانیا در سال های اخیر عنوان کرده اند. برخی از سیاستمداران این حزب معتقد بودند اگر انتخابات به تعویق افتد، شکست سخت تری برای محافظه کاران